

Medelhavstrut av underarten *atlantis*.
GÄRSTADVERKEN, ÖG, 2022 | FOTO: CHRISTIAN WILLIAMS

1/23 • Meddelande från Raritetskommittén • mötet 31 mars–2 april 2023

Rk-nytt

Raritetskommittén höll sitt vårmöte på Ottenby fågelstation den 31 mars–2 april. Samtliga ledamöter närvarade: Niklas Andersson, Magnus Corell (sekreterare), Aron Edman, Måns Grundsten, Juho Könönen, Björn Malmhagen (ordförande) och Raul Vicente. Cirka 175 rapporter behandlades.

Blek tornseglare

I ljuset av ett väldokumenterad massuppträdande i nordvästra Europa i höstas har RK valt en något mer liberal linje vid bedömningen av de svenska fynden från den gångna hösten. Det ska dock nämnas att även andra seglararter har dykt upp under senhöstarna och att ljusförhållanden då ofta är svåra. Det är därför fortsatt viktigt att få till en så detaljerad beskrivning som möjligt, och såklart allra helst fotodokumentation. Totalt godkändes 17 fynd vilket är nytt årsrekord – det tidigare rekordet var på 14 fåglar 2020. *Lästips:* Hans Larssons och Mats Wallins

Rk på Facebook

Glöm inte att följa Raritetskommittén på Facebook. Rk kommer att lägga ut nyheter mer löpande och exempelvis kortare redogörelser för specifika bedömningar och artbestämningar. Sök på "Svenska Raritetskommittén" på Facebook och gilla sidan så är du säker på att inte missa något av vikt!

artikel *Lär dig skilja på seglarna i fält*, som du hittar på birdlife.se/rk/publikationer.

Tundrasnäppa, Långetången, Boh.

FOTO: SUSSIE CARLSTRÖM

Tundrasnäppa

Landets tredje tundrasnäppa sågs vid Långetången, Ramsviklandet, Bohuslän 31 december 2022–1 januari 2023. Fågeln hade ruggat till vinterdräkt men med hjälp av kvarvarande juvenil vinge och några enstaka kroppsfjädrar kunde den bestämmas till ungfågel. Artbestämningen av små *Calidris*-vadare i vinterdräkt är mycket svårt och skillnaderna arterna emellan är små. Avgörande i detta fall var framförallt näbbblängden och näbbformen, rostfärgade kvarsittande juvenila övre skapularer, ansiktsteckning samt de skarpt avsatta strecken på bröstsidorna.

Medelhavstrut, underarten *atlantis*

Ny och mycket oväntad underart för Sverige! Truten sågs vid Gärstadverken, Linköping, Östergötland 26 augusti–19 november. Den bestämdes till 4K och

I KORTHET

TILL Rrk

- Kontrollera att Rrk:s rapportmall i Artportalen är uppdaterad. Kontroll bör ske mot Rk:s Förteckning över Sveriges fågeltaxa och Borttagna och tillkomna Rk-arter – på nätet: birdlife.se/rk/sveriges-fageltaxa/.
- Rk uppmanar Rrk att hjälpa till att driva in blanketter på de Rk-arter som rapporterats. Om en rapport saknar viss dokumentation, trots att det finns exempelvis foton i Artportalen, ombeds Rrk begära komplettering innan rapporten skickas vidare till Rk.
- Rk är mycket tacksam för kommentarer från Rrk till rapporterna. I de fall Rrk vidarebefodrar rapporter som normalt bedöms av Rrk vill Rk ha en kommentar om varför Rrk begär Rk-granskning.

TILL RAPPORTÖRER

- Bifoga dina – och andras – foton!
- Bajsprover – förvara torrt & kallt + kontakta magnus.corell@gmail.com

ruggade under tiden till nästan adultlik dräkt där teckningen på yttersta handpenorna bedöms kunna ligga till grund för säker bestämning. Utöver mycket svart på handen är bland annat den mörka mantelfärgen och tydligt avsatta mörka huvan karaktärer som tillsammans utesluter andra underarter. *Atlantis* förekommer som häckfågel på Makaronesien och har ansetts som stannfågel. I och med ett ökat intresse för trutar har det dock gjorts några fynd bland annat på Brittiska öarna och på Island på senare tid.

Rysk fiskmås, *Larus canus heinei*

Rysk fiskmås, alltså underarten av fiskmås häckande öster om oss, kommer inte

RARITETSKOMMITTÉNS (RK) UPPDRAG

är att kvalitetssäkra fynd av nationellt sällsynta och/eller svårbestämda taxa samt bära det huvudsakliga ansvaret för kategorisering av den svenska fågelfaunan enligt Association of European Rarities Committees (AERC) indelning. Rk ansvarar också för ställningstaganden rörande vilka taxa som anträffats i Sverige. Det bör understrykas att Rk endast bedömer om en fyndbeskrivning uppfyller fastslagna kriterier för publicering. Rk kommenterar eller avgör därmed inte själva artbestämningen av en rapporterad fågel, utan det är något kommittén lämnar till rapportören.

längre att granskas av Rk. I en nyligen publicerad artikel i finska *Linnut* (Huh-tinen & Lampila) redogör finska Rk för en klinal övergång från nominatformen till *heinei*, där häckande fåglar i Finland och Estland visar intermediära karaktärer. Dessutom ses fåglar som når upp till kraven för säkra *heinei* (enligt Adriaens et al) regelbundet i Östersjön under sträckti-der och vintern. Med dagens kunskap kan man endast identifiera de mest extrema individerna men att få en klar bild av underartens förekomst hos oss är inte möjligt. Rk kommer tills vidare inte att granska ytterligare rapporter då detta inte bedöms meningsfullt.

Scopolilira

Scopolilira godkändes som ny art för landet och detta bara ett år efter det första publicerade fyndet av systerarten, gulnäbbad lira. Dessutom sågs fågeln från samma lokal, Mistluren, Kullaberg, Skåne. Scopoliliran sågs den 14 september och, vad som bedöms vara samma individ, i Danmark de följande dagarna. Dessa taxa har nyligen fått artstatus och långt över hundra fynd av obestämda gulnäbbad/scopolilira har gjorts i Sverige. För säker bestämning krävs fotodokumentation av hög kvalitet på vingundersidan där små skillnader i teckningen faller avgörande (se Flood & Guitierrez 2021). Fina jämförelsebilder på de båda bestämda individerna finns att beskåda i Artportalen. Läs även mer om ämnet i *Rk-nytt* 2-21.

DNA-analyser – tips & kontakt

Om du samlar in fågelbajs från någon intressant individ, tänk på att torka provet och att sedan hålla det kallt, in med det i frysen så snart det går! Även fjädrar är av intresse, förstås. Har du material som kan vara intressant för Raritetskommittén? Kontakta i så fall magnus.corell@gmail.com

Polyglottsångare

Landets åttonde polyglottsångare godkändes: 22–29 september på ön Björn i Upplands skärgård. Fyndbilden blev inte klarare av höstens fynd – de åtta svenska fynden är spridda från maj till oktober. Ny art för Uppland!

Större turturduva

En genomgång av svenska fynd samt tillhörande bestämningskriterier för underartsbestämning har tagits fram av Mats Waern för kommitténs räkning och kommer att publiceras i *Vår fågelvärld*.

Rubinnäktergal

Två fynd av rubinnäktergal godkändes under mötet. En hanfärgad individ sågs i Branthammar, Uppland 7–8 december. Den återkommande hanen i Västergötland, nu på en ny övervintringsplats i Trollhättan, hittades i januari och är i skrivande stund fortfarande kvar. Den senare fågeln påverkar inte tidigare fyndtotalen och fågeln i Uppland utgör det tredje fyndet i Sverige.

Sångsparv

Ringmärkarna i Djurle Våtmark, Småland överraskades av landets andra sångsparv den 19 oktober. Arten häckar vitt utbredd med flera underarter i Nordamerika. Baserat på fågelns utseende publiceras den som tillhörande den östliga underartsgruppen som består av underarterna *atlantica*, *melodia* och *montana*. Av dessa anses *melodia* vara den mest sannolika att dyka upp hos

REFERENSER

- ➔ Flood, R.L. & Guitierrez, R. 2021. Field separation of Cory's Calonectris borealis and Scopoli's C. diomedea Shearwaters by underwing pattern. *Marine Ornithology* 49: 311–320
- ➔ Adriaens, P. & Gibbins, C. 2016. Identification of the *Larus canus* complex. *Dutch Birding* 38(1):1–64

oss eftersom de två andra har mer begränsad utbredning och är mindre benägna att flytta längre sträckor.

Baltimoretrupial

Ännu en ny art för Sverige godkändes! Den nordamerikanska trupialen hittades på en fågelmatning den 11 december och har varit kvar i området sedan dess. Fågelns kön och ålder diskuterades under mötet och kommittén landar i att publicera den som 1K utan angivet kön.

Östliga buskskvättor

Rk har valt att följa en uppdatering av de bestämningskriterier som togs fram av Hellström & Waern 2021 (VF 2/21) och som gjorts i samband med att artikeln nyss publicerats i *British Birds*. Från och med nu kan en fågel publiceras som amurbuskskvätta om den uppvisar de sedan tidigare fastställda karaktärerna, men även om den saknar mörka teckningar på övre stjärtäckarna. Av de svenska fynden berörs endast fågeln som fångades på Haparanda Sandskär den 27 september 2015, vilken alltså nu bedöms kunna publiceras som *stejnegeri*. VF-artikeln hittar du på birdlife.se/rk/publikationer.

Sydliga gulärlor

En rapport på en gulärlo av undertarten *iberiae*, från Trönninge ängar, Halland, våren 2019 behandlades. Fågeln ser ut som fåglarna som häckar på iberiska halvön med en kontrastrik huvudteckning. Något lockläte hördes aldrig vilket gör att Rk väljer att inte publicera fyndet då osäkerheterna kring övergångsformernas utseende inte är klarlagda. Ett ökat uppträdande av sydliga gulärlor, underarterna *iberiae* och *cinereocapilla*, har noterats i Central- och Västeuropa, vilket även kan innebära att vi också får fler fynd framöver. Rk uppmanar därför observatörer att dokumentera locklåten extra noggrant vid fynd av avvikande gulärlor.

Raritetskommittén | birdlife.se/rk

Raritetskommittén vid sitt möte vid Ottenby i mars 2023 – (fr.v.) Magnus Corell, Raul Vicente, Niklas Andersson, Aron Edman, Måns Grundsten, Juho Könönen och Björn Malmhagen.